

Durant el curs acadèmic 2005–2006 he desenvolupat la recerca del projecte ““Las fronteras del lenguaje bioético: un nuevo pensar” des d’una perspectiva eminentment filosòfica, entenent aquesta com el pensament directe de l’autor sobre el problema, tot recorrent a un format lliure d’assaig que permetés un plantejament innovador.

A resultes de les condicions esmentades, vaig redactar el text final, al qual vaig canviar el títol pel de “Una ètica de les emocions”. El resultat final ha estat sorprenent per a mi mateix, i això ha estat degut a diversos motius. En primer lloc, perquè donava per fet que existia una resposta clara i directa als problemes bioètics, que passava per la resolució del debat sobre el llenguatge de la pròpia disciplina; en segon lloc, perquè considerava que ràpidament hauria enllestit una introducció sobre el paper del llenguatge en els debats bioètics, tot dibuixant un mapa dels agents participants (científics, artistes, gestors polítics, societat civil,...); en tercer lloc, perquè les emocions emergiren inesperadament com el punt de fulcre sobre el qual es fonamenta no tan sols el llenguatge bioètic, sinó la disposició ètica davant el món que possibilita la creació de nous significats bioètics.

A mida que la recerca avança, restà clar que el fonament no només de la bioètica sinó de la pròpia ètica es basava en una teoria de les emocions. Tenim problemes ètics amb la nova realitat tecnobiològica perquè la nostra ètica és biològica, parteix dels nostres cossos. Per tant, una ètica completa remet als significats ètics bàsics, arrelats en la nostra estructura humana. En aquell moment, em vaig concentrar en la reflexió i la posterior plasmació en el text del que hauria de ser una ètica que reconegués el paper bàsic de les emocions en la construcció d'actituds que permetessin accions ètiques correctes. Al mateix temps, una ètica d'aquest tipus permet enfrontar-se al problema dels buits lingüístics al qual ens aboquen les biotecnologies (des de l'enginyeria genètica a la biologia sintètica): creen noves realitats que superen els límits del llenguatge existent al modificar concepcions mil·lenàries com les de 'ésser humà', 'paternitat/maternitat' o 'natural'.

Val a dir que una ètica d'aquestes característiques és una ètica indicada, més que no pas una ètica mostrada. El meu assaig apunta vers certes vivències que ajuden a actuar de forma més plena amb el món i possibiliten una resposta directa als nous problemes que sorgeixen. Tal i com va escriure un editor que ha llegit l'obra, "Ciertamente, es un texto de puro pensamiento, de improbable adscripción a ningún género académico al uso. Su lectura produce el efecto de un mosaico cuyos múltiples cristales se limitaran a *apuntar* o *mostrar* lo mismo, sin decirlo *expressis verbis*, y entiendo que

esto podría deberse al asunto mismo del ensayo. Aquí y allá se topa uno con verdaderos aldabonazos: "Nos aferramos a las palabras. Somos capaces de matarnos por ellas" o "Pensar es poco ético", por poner sólo dos ejemplos. El conjunto es estimulante y al mismo tiempo produce cierta sensación de inquietud o extrañeza."

Considero que és un text que no caldria que hagués necessitat ser mai escrit, però que un cop redactat, val la pena llegir per tot allò que ens pot ajudar a sentir. Aleshores, hem d'oblidar les paraules per a residir plenament en les nostres emocions. El significat ètic, malgrat tot resideix més enllà del llenguatge. El signe som nosaltres, no pas les paraules que utilitzem. La bioètica, aleshores, ja no és només una ètica de la vida, sinó una ètica feta des de la vida.

Atentament,

Dr. Jordi Vallverdú Segura
Departament de Filosofia
Universitat Autònoma de Barcelona
E-08193 Bellaterra (BCN).
Jordi.vallverdu@uab.es